

NVE
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Bergen 10.10.2019

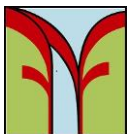
FNF Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og frilftsorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og frilftsinteressene i fylket. Per i dag er det 10 organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Frilftsråd, Norsk Ornitologisk Forening Hordaland fylkeslag, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT) og Voss Kajakklubb. Sammen representerer organisasjonene rundt 39.000 medlemmer i fylket.

Innspill Svoldal Kraftverk

NVE saksnummer 201902062

Klemnt inne mellom Folgefonna nasjonalpark, Ænesdalen landskapsvernområde og de vernede vassdragene Æneselvi og Hattebergsvassdraget ligger Svoldal elva som beskrives som en typisk vestlandsk flomelv. Svoldal elva beskrives med vanlige naturkvaliteter i kartleggingen som ble gjennomført i 2007. FNF påpeker det åpenbare ved at vanlige kvaliteter blir sjeldne dersom trykket på vassdragene er høyt nok. I dette området er trykket høyt, og forvaltningen risikerer at samlet last vurderinger etter § 10 i naturmangfoldloven munner ut i at området vassdrag enten er utbygde eller inkludert i verneplan. Konesjonssøknaden konkluderer med at tiltaket vil ha liten negativ konsekvens. Avveiningen som skal gjøres er ulemper mot fordeler og fordelene i dette prosjektet er små. FNF Hordaland ber NVE sikre at naturkartleggingen i saken er tilstrekkelig i forhold til relevant og oppdaterte retningslinjer og veiledningsmateriell, at landskapsvirkninger av rørgate/vei vurderes og synliggjøres og at direktoratet vurderer samlet last av energitekniske inngrep på området vassdragsnatur. Tiltakets begrensede fordeler knyttet til 5,6 GWh ny fornybar kraft må veies opp mot akkumulerte ulemper som også inkluderer tap av INON areal.

Kriterier for konsesjon jf. §25 i vannressursloven er ikke oppfylt for Svoldal kraftverk.

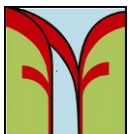

Forum for natur og friluftsliv
HORDALAND

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
hordaland@fnf-nett.no | 55 33 58 19 / 40 49 70 74
www.fnf-nett.no/hordaland
Org. nr.: 918 407 855

*Figur 1: «Også det vanlige er verdifult»
Svoldalselva fra broen og sett oppover august 2019 – Foto: Mari Teigen Varanes*

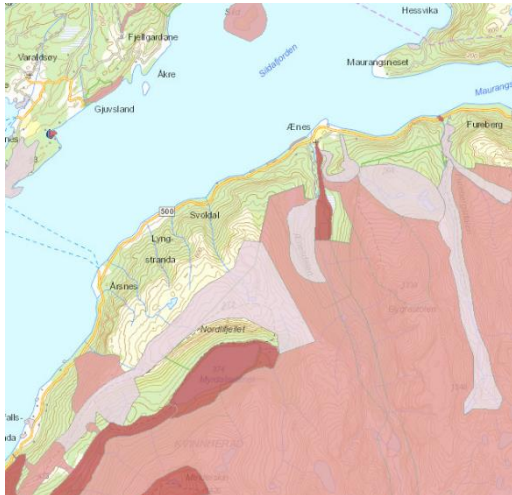

Forum for natur og friluftsliv
HORDALAND

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
hordaland@fnf-nett.no | 55 33 58 19 / 40 49 70 74
www.fnf-nett.no/hordaland
Org. nr.: 918 407 855

Samlet belastning, landskap og friluftsliv

18% av vannforekomstene i vannområdet Maurangerfjorden og Sildafjorden Øst har mindre strenge miljømål¹. NVE har tidligere vist til at antall utbygde kraftverk og mengden av vannkraftpotensialet som er utnyttet i Kvinnherad er høyt. 85% av det som er teknisk-økonomisk mulig. NVE peker også på at den samlede belastningen av energitekniske inngrep på Folgefonnhalvøya er høy.²

Figur 2: Friluftslivsområder – fra naturbase.no

Dette må være utgangspunktet for Direktoratets vurdering av samlet last i forbindelse med omsøkt kraftverk i Svoldalselva. Fylkesdelplan for småkraftverket inkluderer Svoldalselva i delområdet 11 Mauranger – Varaldsøy (se. Figur 7.) Planen påpeker områdets store verdier knyttet til fjordlandskap, inngrepsfrie områder, friluftsliv og reiseliv. Inngrepene av rørgaten vil slik vi vurderer det bety vesentlige landskapskonsekvenser i et unikt fjordlandskap.

Øvre del av Svoldalseelva omfatter det registrerte friluftslivsområde Skålafjell-Nordliffjell, kartlagt etter M98 i kommunens kartlegging fra 2015. Området beskrives slik: *Fjellturområdet med mulighet til å gå fra varde til varde på fjellryggen. T-merka sti til Nordliffjell. Godt eigna for fjellskiturer.* Langs strandsonen både vest og øst for

Svoldalselva er det registrerte mindre friluftslivsområder, av typen strandsone med tilhørende sjø og vassdrag.

Vekten av ulempevurderingene må nødvendigvis være akkumulerende slik at samlet last kommer i tillegg til ulempene knyttet til, tidligere nevnte:

- vegbygging og rørgatetrase på 1350 meter, landskapskonsekvenser samt fragmentering og forringelse av intakt natur.
- redusert vannføring og forringelse av elveløp på en strekning i overkant av 1,5 km, hvor avbøtende tiltak kun inkluderer minstevannføring om sommeren og kun alminnelig lavvannsføring, 10 l/s.
- tap av inngrepsfri natur
- Inngrepene knyttet til damkonstruksjonen, 80 m² med betongmur på kote 450

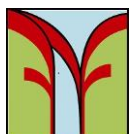
Generelt om økonomiske rammevilkår for småkraftverk og ubygde kraftverk

FNF Hordaland oppfordrer til at det søkes politiske avklaringer vedrørende politikktutforming i forbindelse med Sanderudsutvalgets rapport presentert 30. september 2019. Vi forstår at dette forutsetter politiske prosesser, noe som tar tid. Men en eventuell endring i innslagspunktet for

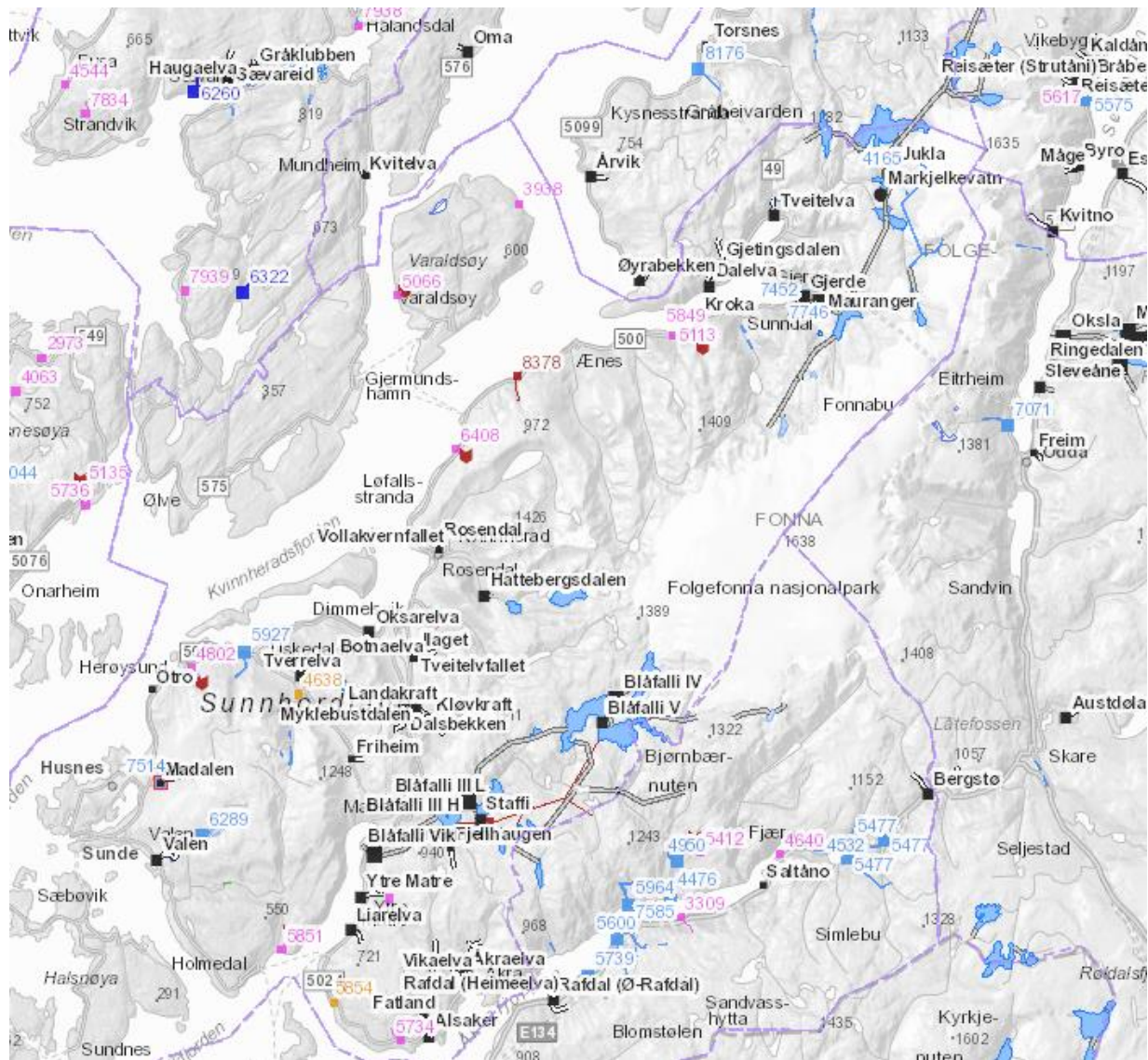
¹ <https://www.vann-nett.no/portal/#/area/046/RiverBasinID>

² Bakgrunn for vedtak Onarheim kraftverk

<https://www.webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201406675/2570158>

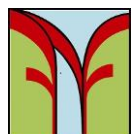
grunnrentebeskatning er påpekt og drastisk redusere økonomien i småkraft³ hvilket gjør det til en meget relevant avklaring. En snarlig politisk avklaring om man ønsker å utvikle subsidieringen av småkraft er nødvendig for å redusere unødvendig ressursbruk hos alle parter i konsesjonsprosesser for kraftverk som, gitt at man setter ned innslagspunktet, ikke vil bli bygget, uansett konsesjonsutfall.

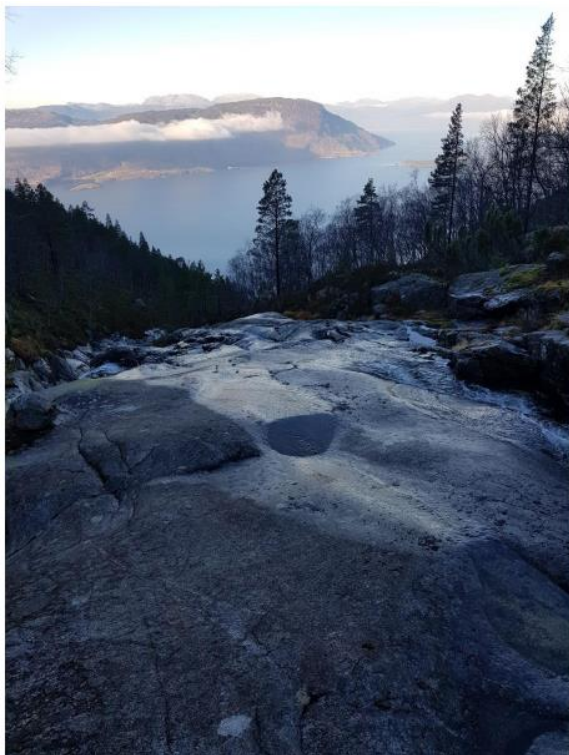

Figur 3: vannkraft utbygd og gitte konsesjoner

³ Småkraftforeningens vurderinger av Sanderudsutvalget forslag:

<https://www.smakraftforeninga.no/2019/09/30/ekspertutvalg-rammer-smakraften-hardt/>

Figur 4: Bilde fra søknad – Utkikkspunkt fra Svoldalselva ut mot Varaldsøy og Hardangerfjorden (Sildafjorden).

Karleggingen av naturmangfold

Svoldal kraftverk er kartlagt i 2007. 12 år etter sendes søknaden på høring på nytt. I mellomtiden har NVE undersøkt kvaliteten på kartleggingsrapporter i småkraftsaker. Resultatet førte til oppdaterte retningslinjer for biologiske kartlegginger og utarbeidelse av egne faktaark og retningslinjer for å standardisere, og ikke minst øke sjansen for at kartleggere identifiserer mangfoldet innenfor lav og mose. Kryptogamer er relevante både fordi de har begrenset med muligheter til å flytte på seg og fordi de er avhengig av å hente fuktighet fra omgivelsene uten et rotsystem og dermed sårbar for endringer i vannføring. Det påpekes i rapporten fra Ecofact at den er oppdatert i november 2018 i henhold til oppdaterte veiledere, men uten at det er gjennomført ytterligere

befaringer. I tråd med oppdaterte veiledninger skulle faktaarkene i NVE rapport 50/2017 brukes for å øke sjansen for at relevant mangfold ble kartlagt. Vi ber NVE sikre at kunnskapsgrunnlaget oppdateres i tråd med intensjonen i oppdaterte retningslinjer: «NVE har fått utarbeidet en rapport med tilhørende faktaark som skal være til hjelp ved kartlegging av små vassdrag i Norge (NVE rapport 50/2017). Rapporten gir en oversikt over nøkkelhabitater for rødlistede moser og lav i vassdragsnære miljø. Med utgangspunkt i nøkkelhabitatsene er det utarbeidet faktaark som gir en kortfattet og oversiktlig beskrivelse av viktige kartleggingsteknikker og regionale miljøforskjeller. Faktaarkene omtaler også viktige naturtyper og arter, og angir kilder der slike er oppgitt. Rapporten gir også en oversikt over fylkesvis utbredelse av utvalgte lav og moser. Oversikten bør brukes inn i arbeidet med å innhente forhåndsinformasjon og spisse utredningsfokus.»⁴

Konklusjon

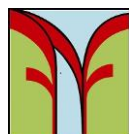
FNF Hordaland vurderer det slik at kriterier for konsesjon jf. §25 i vannressursloven ikke er oppfylt for Svoldal kraftverk. Tiltakets samlede ulemper er større enn fordelene.

Vh

Ørjan Sælensminde, Koordinator Forum for natur og friluftsliv Hordaland

⁴ http://publikasjoner.nve.no/veileder/2018/veileder2018_06.pdf

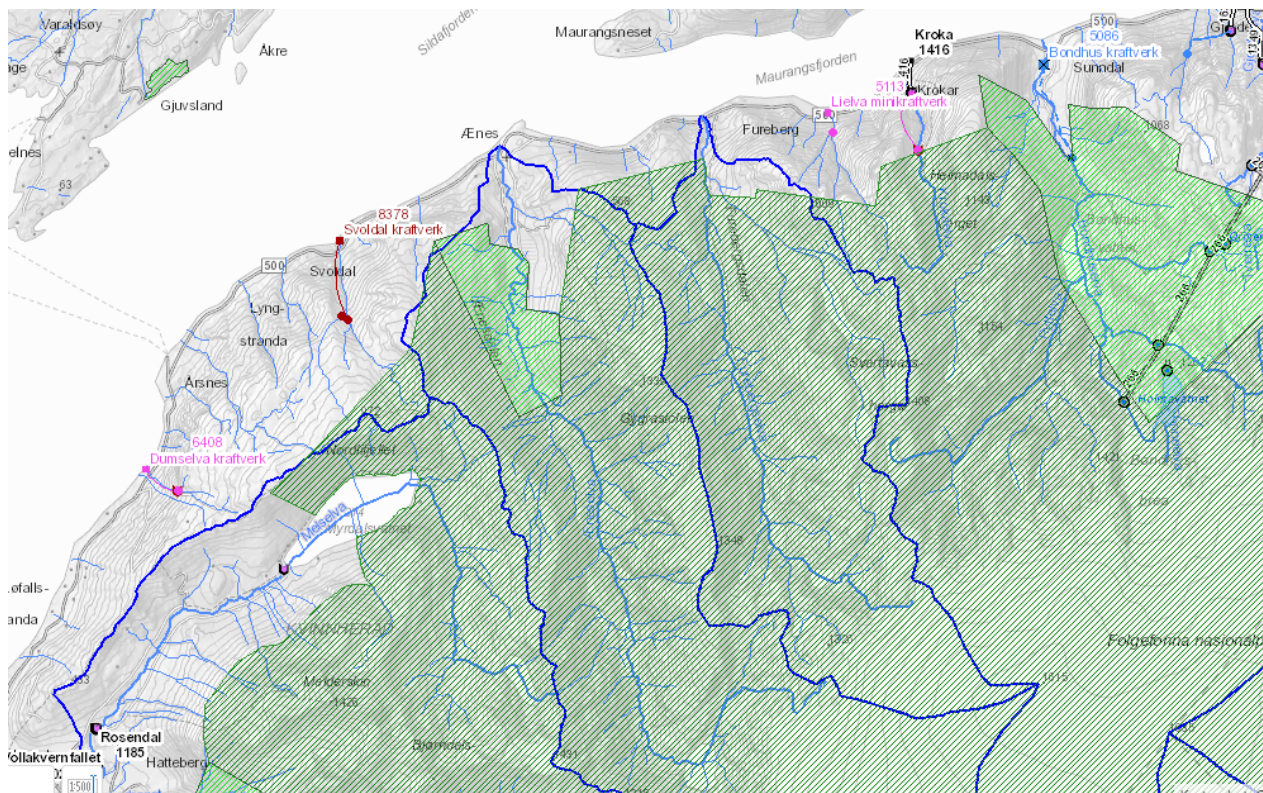

Forum for natur og friluftsliv
HORDALAND

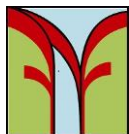
Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
hordaland@fnf-nett.no | 55 33 58 19 / 40 49 70 74
www.fnf-nett.no/hordaland
Org. nr.: 918 407 855

Elektronisk kopi:

Fylkesmannen i Vestland
Hordaland Fylkeskommune
Kvinnherad Kommune

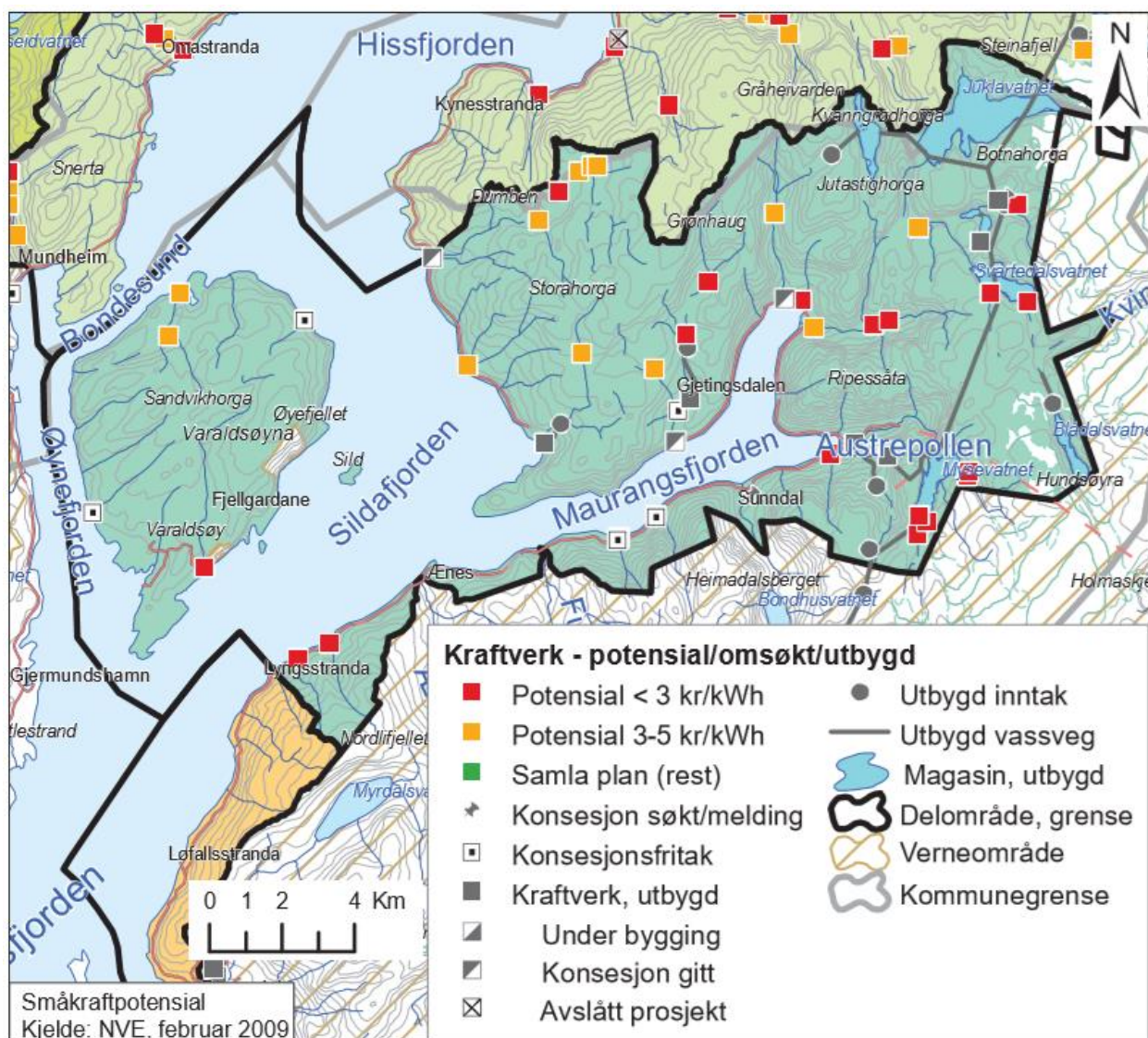

Figur 5: NVE atlas Folgefonna nasjonalpark, utbygde og «ikke bygde» kraftverk+ de tre vernede vassdragene i området.

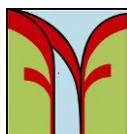
Forum for natur og friluftsliv
HORDALAND

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
hordaland@fnf-nett.no / 55 33 58 19 / 40 49 70 74
www.fnf-nett.no/hordaland
Org. nr.: 918 407 855

Figur 5-12 Delområde Mauranger - Varaldsøy

Figur 6 Utsnitt fra kart i Fylkesdelplan for småkraftverk Hordaland 2009 – 2021

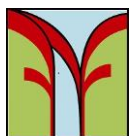

Forum for natur og friluftsliv
HORDALAND

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
hordaland@fnf-nett.no | 55 33 58 19 / 40 49 70 74
www.fnf-nett.no/hordaland
 Org. nr.: 918 407 855

Figur 7: Bildet tatt fra broen og nedover mot fjorden – Foto: Mari T. Varanes

Forum for natur og friluftsliv
HORDALAND

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
hordaland@fnf-nett.no | 55 33 58 19 / 40 49 70 74
www.fnf-nett.no/hordaland
[Org. nr.: 918 407 855](tel:918407855)